

Waar zijn de Bereeërs?

We lezen met elkaar Handelingen 17: 10 en 11.
Uit de vertaling van het NBG.

‘Maar de broeders zonden terstond in de nacht Paulus en Silas naar Beréa, die, daar aangekomen, naar de synagoge der Joden gingen, en dezen onderscheidten zich gunstig van die te Thessalonica, daar zij het woord met alle bereidwilligheid aannamen en dagelijks de Schriften nagingen, of deze dingen zo waren.’

Lieve broeders en zusters,

Jaren geleden heeft een broeder mij er eens op gewezen dat alle broeders in Christus gelijk zijn.

In Christus is er geen onderscheid tussen de broeders wat betreft ras, maatschappelijke positie of culturele kenmerken.

Die broeder wees mij er op dat ik niet mocht zeggen: ‘mijn Amerikaanse broeder’, maar dat ik moest zeggen: ‘mijn broeder in Amerika’.

Want ik heb broeders in Amerika, broeders in Frankrijk en ik heb broeders in Ethiopië.

Ik heb miljoenen broeders, daar waar God hen geplaatst heeft.

Het maakt dus niet uit waar zij wonen, of hoe zij eruit zien, want het zijn mijn *broeders*.

Ik moet dus ook niet zeggen: ‘mijn Gereformeerde broeder’, want ik heb broeders in de Gereformeerde kerk, ik heb broeders in de Hervormde kerk en ik heb broeders in de Rooms-Katholieke kerk

Ja, ik heb zelfs broeders in de evangelische gemeenten. (*gelach in de zaal*)

Ik heb dus miljoenen broeders.

En het maakt niet uit van welke geloofsgemeenschap zij zijn, want het zijn mijn *broeders*.

Ja, er is in Christus zelfs geen verschil tussen man en vrouw.

Dus als ik u vanavond, in het vuur van mijn rede, met ‘broeders’ aanspreek, dan bedoel ik dus uitdrukkelijk zowel de broeders van het mannelijk geslacht, als de broeders van het vrouwelijk geslacht.

Ik wil dit van tevoren even vaststellen, anders krijg ik daar later misschien moeilijkheden over.

Bij dezen, zusters.

Gewoonlijk spreekt mijn broeder de Bereeër op deze avond, maar hij heeft mij de gelegenheid gegeven om u iets te vertellen, wat al heel lang op mijn hart ligt.

Dank daarvoor, broeder.

U en ik, wij hebben miljoenen broeders in de Heer.

Ik ken al die broeders natuurlijk niet persoonlijk, maar ik heb in de loop van mijn leven wel heel wat broeders ontmoet.

Meestal in hun diverse samenkomsten.

En in al die bijeenkomsten voel ik mij thuis.

Of ik nu in de Hervormde Kerk ben, waarin ik met mijn broeders psalmen op hele noten zing.

Of dat ik bij een charismatische groepering ben, waar ik uitbundig lofliederen met hen zing.

Het is voor mij hetzelfde.

Want ik ben bij familie, broeders onder elkaar, één in de Heer.

Maar de laatste tien, vijftien jaar is mij één ding opgevallen.

Eén ding wat in al die geloofsgemeenschappen hetzelfde is.

Waar je ook komt, het is overal en altijd hetzelfde.

Wat is dat dan?

Je wordt er bedolven onder de evangelieprediking, maar er zijn geen Bereeërs in de zaal.

We hebben net Handelingen 17 gelezen, vers 10 en 11.

Wat dacht u van die mannen in Beréa?

Paulus predikt het evangelie in die dagen met woord en daad, met betoning van tekenen en wonderen.

En nou komt hij met broeder Silas in Beréa.

Reken maar dat zijn reputatie hem vooruitgesnelde was.

Want waar hij ook kwam, overal gebeurde er wel wat.

Volksoptochtjes, een aardbeving, genezingen.

En nu predikt hij het evangelie aan de broeders in Beréa.

En zeggen die broeders dan tegen hem: 'Halleluja, prijs de Heer, dank u broeder, voor die gewéldige boodschap'...?

Nee, ze zeggen tegen hem: 'Allemaal heel leuk en aardig wat je ons te vertellen hebt, broeder Paulus, maar wij gaan eerst even de Schriften na, als je het niet erg vindt, of deze dingen wel zo zijn.'

Waar zijn zulke broeders in onze dagen?

Wij, in onze dagen, zijn onmondige kinderen.

Wij worden heen en weer geslingerd door allerlei wind van leer.

Hoe komt dat?

Omdat wij niet in staat zijn om zelfs de meest eenvoudige evangelieverkondiging in de Schriften na te gaan, of deze dingen wel zo zijn.

Wij hebben geen Bereeërs.

Ik herinner mij een ontmoeting met een broeder.

Zo'n twaalf jaar geleden.

Ik zocht die broeder op in Amerika, wegens een copyright-kwestie.

Ik had die broeder nog nooit ontmoet.

Ik had hem nog nooit gesproken.

Ik had hem nog nooit geschreven.

Ik had alleen zijn naam en zijn vermoedelijke adres.

En toen ging ik naar Amerika.

En ik logeerde daar bij een andere broeder, zo'n duizend kilometer verderop.

En die broeder belde op naar die broeder van het copyright, om te zeggen dat ik eraan kwam.

Ik huurde een auto en ik reed duizend kilometer naar hem toe.

En daar hadden we ons eerste contact, op het erf van zijn huis, ergens in een verlaten landstreek.

Ik hoorde in de verte de coyotes huilen.

En ik meende ratelslangen in het lange gras te zien.

Hoe dan ook, we stonden op het grind.

Ik stelde mij voor en hij stelde zich voor.

Ik vertelde waarvoor ik kwam.
En hij bekeek mij argwanend.
Wat ik in zijn plaats ook gedaan zou hebben.
Want mijn broeder wordt voortdurend lastig gevallen door lieden, die iets van hem of van zijn organisatie willen hebben.
En toen wij elkaar zo'n tien minuten besnuffeld hadden, begon hij opeens te stralen.
En hij zei tegen mij: 'Broeder, ken jij Johannes 3:36?'
Ik zei: 'Natuurlijk..., natuurlijk...'
"Wie in de Zoon gelooft, heeft eeuwig leven; doch wie aan de Zoon ongehoorzaam is, zal het leven niet zien, maar de toorn Gods blijft op hem.'
Die broeder stond bijna te dansen van vreugde.
Hij zei: 'Broeder, weet je, dat "blijft op hem", dat staat niet in de aorist, nee, dat staat in de onvoltooid tegenwoordige tijd.'
En toen zei hij: 'Geweldig, hè?'

Om de opmerking van deze broeder te begrijpen, moeten we eerst onze grammatica-kennis even opfrissen.
Zoals u nog weet van de lagere school, kunnen wij zinnen ontleden op een redekundige en een taalkundige manier.
Als we over redekundige ontleding spreken, hebben we het over zinsdelen zoals onderwerp, gezegde en lijdend voorwerp.
En als we taalkundig ontleden dan benoemen we de woordsoorten.
En een van die woordsoorten is het werkwoord.
Een werkwoord duidt een handeling aan.
Daarom heet het ook een *werkwoord*.

Een handeling heeft diverse aspecten, waar onder de tijd.
Die tijd kan onvoltooid en voltooid zijn.
En de onvoltooid tijd kunnen we dan weer in drie delen verdelen.
Wij kunnen spreken over het heden, het verleden en de toekomst.
Om die tijdsvormen voor u te illustreren, gebruik ik het werkwoord 'roepen', in het Grieks: **ΚΑΛΕΩ** ('kaleō').

U ziet de Griekse letters, zoals die in de oudste manuscripten van het Nieuwe Testament voorkomen.
Het is even wennen, als u ze ziet, maar het is een heel prettige gedachte, dat de schrijvers van het Nieuwe Testament het zó geschreven hebben.
En dat wij het dan lezen, zoals zij het gelezen hebben.
En daarom gebruik ik graag deze letter.

Ik wil de tijden even globaal met u door lopen.
De onvoltooid tegenwoordige tijd: 'hij roept', in het Grieks **ΚΑΛΕΙ** (kalei).
De onvoltooid verleden tijd: 'hij riep', in het Grieks **ΕΚΑΛΕΙ** (ekalei).
En de onvoltooid tegenwoordig toekomstige tijd: 'hij zal roepen' **ΚΑΛΕΣΕΙ** (kalesei).
En de voltooid tegenwoordige tijd: 'hij heeft geroepen' **ΚΕΚΛΗΚΕΝ** (keklēken).

We gaan die vormen eens wat nader bestuderen.

In de onvoltooid tegenwoordige tijd beschouw je de handeling in het heden.

De onvoltooid tegenwoordige tijd heeft altijd iets van een spanningsveld.

Het verleden is net gepasseerd.

'Ik zei in de vorige zin...'

Dat is alweer geweest.

En de toekomstige tijd: 'Ik zal in de volgende zin zeggen...'

De onvoltooid tegenwoordige tijd zit dus ingeklemd tussen het verleden en de toekomstige tijd.

Dat wil zeggen dat het eigenlijk een moment-opname is.

Het is de kortste vorm die we kennen.

Ook in het Grieks is de onvoltooid tegenwoordige tijd de kortst mogelijke tijd.

Bij de onvoltooid verleden tijd beschouwen de handeling vanuit het verleden.

We kijken achterom.

Het is geschiedenis.

Het is gebeurd.

Het is verleden.

De Grieken geven dit aan door een **Ε** (e) voor het werkwoord te zetten: **ΕΚΑΛΕΙ**

Bij de onvoltooid tegenwoordig toekomstige tijd is de handeling er nog niet, maar de handeling komt er aan.

Nu nog niet, maar straks.

En dan gebruiken de Grieken een **Σ** (s) midden in het werkwoord: **ΚΑΛΕΣΕΙ**

De voltooid tegenwoordige tijd is een tijd met een dubbele bodem.

De handeling is in het verleden gebeurd.

Maar het heeft een mate van doorwerking naar het heden.

Als je zegt: 'hij heeft geroepen', dan is er altijd de vraag: 'wanneer was dat dan?'

In het Grieks wordt dit weergegeven met een verdubbeling van de beginklank en een **Κ** (k) in het midden: **ΚΕΚΑΛΗΚΕΝ**

Zoals u ziet zijn deze Griekse vormen goed van elkaar te onderscheiden.

Het moet voor een vertaler dus een klein kunstje zijn om dat onderscheid goed weer te geven.

Ja, toch?

We zullen een paar van die tijden bekijken.

Ik ga eerst met u naar Mattheus 4:8.

Daar ziet u staan in onze Bijbelvertaling (NBG) : 'Wederom nam de duivel Hem mee naar een zeer hoge berg en hij toonde Hem al de koninkrijken der wereld en hun heerlijkheid.'

Dat is dus twee keer een onvoltooid *verleden* tijd: 'nam' en 'toonde'.

En als je dan naar de Griekse tekst kijkt, zie je **ΠΑΡΑΛΑΜΒΑΝΕΙ** ('neemt-mee) en **ΔΕΙΚΝΥΣΙΝ** ('hij-toont'), twee keer onvoltooid *tegenwoordige* tijd.

Als u de Studiebijbel in uw bezit heeft, dan kunt u dat eenvoudig controleren.

De Studiebijbel gebruikt wel een andere Griekse letter, maar u kunt in de transliteratie 'paralambanei' en 'deiknusin' vinden.

In Mattheus 4:8 wordt dus in het Grieks (het origineel) een onvoltooid tegenwoordige tijd gebruikt, terwijl de vertalers de onvoltooid verleden tijd gebruiken.
Dat wil zeggen: zij hebben een momentopname vervangen door geschiedenis.

Ik laat er nog eentje zien.

Marcus 5:22.

‘En er kwam een van de oversten der synagoge, genaamd Jairus, en toen deze Hem zag wierp hij zich neder aan zijn voeten en hij smeekte hem dringend, zeggende: ...

En als je dan in de Griekse tekst kijkt, dan zie je dat er staat: ΕΡΧΕΤΑΙ (‘komt’) en ΠΙΠΤΕΙ (‘hij-valt’).

In het Grieks wordt dus twee keer de onvoltooid tegenwoordige tijd gebruikt, terwijl de vertalers de onvoltooid verleden tijd gebruiken.

Ik laat u nog een voorbeeld zien.

In Johannes 21: 15 lezen we in onze vertaling: ‘Toen zij dan de maaltijd gehouden hadden, zeide Jezus tot Simon Petrus: Simon, zoon van Johannes, hebt gij Mij waarlijk lief, meer dan dezen? Hij zeide tot hem: Ja, Here, Gij weet dat ik U liefheb. Hij zeide tot hem: Weid mijn lammeren.’

Zoals u ziet gebruiken de vertalers drie keer het woord ‘zeide’, de onvoltooid verleden tijd.

Maar in het Grieks staat er tot drie keer toe: ΛΕΓΕΙ (‘hij-zegt’), de onvoltooid tegenwoordige tijd dus.

Ook in de volgende verzen van Johannes 21 staat er in onze vertaling: ‘en hij zeide’, terwijl er in het Grieks staat: ‘en-hij-zegt’.

Nu zegt u misschien: ‘Is dat nou zo belangrijk, onvoltooid verleden tijd of onvoltooid tegenwoordige tijd? Als je het verhaal maar kan volgen, daar gaat het toch om. Of niet?’

Nou, er is een enorm, belangrijk, verschil.

Het eerste is, dat *God* zegt: het is een onvoltooid tegenwoordige tijd, het is een momentopname.

Maar wij zeggen: nee, het is een onvoltooid verleden tijd, het is geschiedenis.

Maar wie zijn wij, dat wij God tegenspreken?

Iets ander is als u het voorrecht hebt dat u de Schriften in de oorspronkelijke taal kunt lezen.

Als u het Grieks leest, dan valt u één ding op: dat het zo zuiver is en zo sprankelend.

Juist de afwisseling tussen onvoltooid tegenwoordige tijd en de onvoltooid verleden tijd maakt het lezen zo boeiend.

En waarom?

Omdat God af en toe het gordijntje opzij schuift en zegt: ‘Kijk, dat is nou een momentopname.’

Maar wij laten dit vervlakken door er een onvoltooid verleden tijd van te maken.

Als je de geschiedenis van Johannes 21 leest in het Grieks, is het net alsof je over de schouder van een discipel meekijkt.

Want: Hij zegt... en Petrus zegt... en de Heer zegt... en dan zegt Petrus weer wat...

Net alsof je er bij *tegenwoordig* bent.

Weet je wat voor gevoel dat is, als je het in het Grieks leest?

Dat is net, alsof je 's ochtends wakker wordt.

Je kruipt je tent uit.
En dan ga je buiten de legerplaats.
En dan zie je dat de grond buiten de legerplaats bedekt is met een schitterend witte laag.
En je gaat erheen en je houdt je adem in, want het is prachtig.
De zon staat erop en de laag schittert in de zon.
En dan vraag je: 'Wat is dat?'
En dan hoor je een stem, die zegt: 'Dat is nou manna. Dat is het brood dat de Heer jou tot spijze geeft.'
En dan kniel je neer en dan neem je wat van die zuivere witte laag.
Het smaakt als honing.
En dan neem je het mee naar je tent.
En je bakt er brood van.
Je wordt erdoor verzadigd.
En als je weinig verzameld hebt, kom je niet tekort.
En als je veel verzameld hebt, houd je niet over.

Ik hoor wel eens broeders zeggen: 'De Bijbel zegt mij eigenlijk niets. Ik vind er zo weinig aan.'
Weet u hoe dat komt?
Wij hebben manna van de *verleden* tijd.
En dat is smakeloos geworden.
Het leven is eruit.
Het sprankelende is weg.
Want wij moesten het beter weten.
Wij vonden de onvoltooid tegenwoordige tijd maar niks.
Het moest de verleden tijd worden.
Begrijpt u?

Nu kun je een werkwoord ook beschouwen van een andere optiek dan de tijd, namelijk, onafhankelijk van de tijd.
De Grieken hebben daar een speciale vorm voor.
Zij noemen die vorm: de aoristus, kortweg 'aorist'.
Het woord 'aorist' betekent: a (=zonder, niet) horistos (=begrenzing), dus: zonder begrenzing.
De aorist is dus een onbegrensde vorm.
Zoals u weet worden grenzen afgezet met palen, de zogeheten 'grenspalen'.
We kunnen dus ook spreken van een 'onbepaalde' tijd.

Als we dan weer naar het Griekse woord **ΚΑΛΕΩ** gaan, dan zie je dat de aoristus in de derde naamval enkelvoud **ΕΚΑΛΕCΕΝ** is.
U ziet dan de **Ε** van het verleden en de **С** van de toekomst.
En de stam **ΚΑΛ-**.
Dus eigenlijk is deze vorm een 'verleden-heden-toekomst' tijd.
Het is dus onbegrensd in de tijd.
Nee, het is zelfs onafhankelijk van de tijd.
De tijd speelt geen rol.
Een aoristus is een **feit**.

Wat is nou het bijzondere van de aorist?

Als je zegt: 'de aorist is een feit', dan is dat eigenlijk niets ongewoons.

Wij hebben dat in het Nederlands ook.

Wist u dat?

Dat wij in het Nederlands ook een 'aorist' hebben?

U herkent het alleen niet.

Stel, u zit met uw vrouw bij de haard.

Uw vrouw maakt een kruiswoordpuzzel.

En u leest de Schriften. (*gelach in de zaal*)

Nee, ik bedoel hier niets mee, zusters.

Het kan ook andersom.

Ik geef alleen maar even een voorbeeld...

En plotseling blaft de hond.

En dan zegt u: 'Hé, de hond blaft.'

Nou, die waarneming, die uitspraak: 'de hond blaft', dat is in de klassieke Nederlandse grammatica de opvatting van de onvoltooid tegenwoordige tijd.

Zo net blafte de hond nog niet, maar nu is hij aan het blaffen.

Let op.

Dat: 'de hond is aan het blaffen', dát is eigenlijk de onvoltooid tegenwoordige tijd.

Wij zeggen dat zo in ons dagelijks taalgebruik.

En dan zegt uw vrouw: 'Ga even naar de achterdeur, ik denk dat de kinderen er zijn.'

En u gaat naar de deur, en inderdaad (uw vrouw heeft zoals altijd gelijk), de kinderen zijn er.

U laat de kinderen binnen, u gaat terug naar de haard en u ziet dat uw vrouw enigszins ontstemd is, want de hond blafte zo hard.

U zegt dan vergoelijkend: 'Een hond blaft nu eenmaal.'

Die uitspraak: 'een hond blaft nu eenmaal', dát is een aorist.

Want honden blaffen honderd jaar geleden, duizend jaar geleden.

Ze blaffen nu.

En over honderd jaar blaffen honden nog nog.

Dat is nu eenmaal een eigenschap van het dier.

De scheppingsorde, zullen we maar zeggen.

In feite zou u raar opkijken als uw hond plotseling zou beginnen te miauwen.

Want dan zou uw hond een kat zijn.

Toch?

Die constatering dus, 'de hond blaft', dat is een aorist.

Als ik zeg: '2 keer 2 is 4', dan is dat ook een aorist.

En waarom?

Gisteren was 2 keer 2 geen 5.

En morgen is 2 keer 2 geen 6.

Want 2 keer 2 is 4.

Dat is een feit.

Duizend jaar geleden was 2 keer 2 is 4.

En over duizend jaar (als de Heer nog niet teruggekomen is) is 2 keer 2 nog steeds vier.
Want het is een *feit*.

Zullen we een aantal aoristen gaan bekijken?
U heeft die waarschijnlijk nog nooit gezien.
Daar gaat u vanavond dan mee kennis maken.
We gaan eerst naar Johannes 3:16.
Een van de bekendste verzen uit de Bijbel.
En ook een van de minst begrepen, als ik zo vrij mag zijn...

Eerst de vertaling (van het NBG):
'Want alzo lief heeft God de wereld gehad, dat Hij zijn eniggeboren Zoon gegeven heeft...'
Zoals u ziet, staan er in onze vertaling twee *voltooide* tijden.
'Heeft gehad' en 'heeft gegeven'.

Zoals wij al constateerden, hebben voltooide tijden een dubbele bodem.
Met de vraag: 'Wanneer?'
De vraag zou dan moeten zijn: 'Wanneer heeft God de wereld dan liefgehad?'
En dan is het antwoord natuurlijk: 'Toen Hij zijn eniggeboren Zoon gegeven heeft.'
Dat is dan opnieuw een voltooid tegenwoordige tijd.
Dan rijst de vraag weer: 'Wanneer heeft Hij zijn eniggeboren Zoon dan gegeven?'
Toen zijn Zoon in Bethlehem geboren werd?
Of toen Hij aan het kruis stierf?
Of, zoals sommige theologen zeggen: 'van eeuwigheid af?'
Allemaal heel knappe redeneringen.

Maar als er een Bereeër langs komt, dan zegt deze: 'Mag ik eerst even de Schriften nagaan, of deze dingen wel zo zijn?'
En wat zie je dan?
Dat er in de grondtekst, in het Grieks, staat: **ΗΓΑΠΗΣΕΝ** (hij-heeft-lief) en **ΕΔΩΚΕΝ** (hij-geeft), *twee* aoristen.
Niet: 'hij heeft liefgehad': **ΗΓΑΠΗΚΕΝ**.
Maar een aorist: **ΗΓΑΠΗΣΕΝ** : 'hij heeft lief'.
Het woord **ΕΔΩΚΕΝ** is volgens de grammatici een *irregulaire* aorist (vanwege de **Κ**), maar nog steeds een *aorist*, dus: 'hij geeft'.

Weet u, uw geloof is niet gebaseerd op gebeurtenissen uit het verleden.
Uw geloof is gebaseerd op feiten.
God zegt: 'Ik heb de wereld lief'.
Punt.
En daarom geef ik mijn eniggeboren Zoon.
Punt.
Twee feiten.
En, omdat u een onderdeel van die wereld bent, heeft God ook **ú** lief.
Dat is een feit.
Net zo zeker als 2 keer 2 vier is.
En Hij geeft zijn eniggeboren Zoon aan u.

Ook een feit.
Net zo zeker als 2 keer 2 vier is.

Mijn vrouw zegt wel eens tegen mij: 'Ik *geloof* niet dat God bestaat, God bestáát gewoon.
Net zo zeker als de zon opgaat.'
Voor haar is het gegeven, dat God bestaat, een aorist.
Een feit.
En een feit hoef je niet te bewijzen.
Het is gewoon zo.

Je hoeft niet te bewijzen dat God van je houdt.
Want God houdt van je.
Dat is een feit.
En als je dat hoort, dan hoef je alleen maar te zeggen: 'Ja, dat is zo.'
En dan ben je een kind van God.

Sommige mensen doen heel moeilijk over hun geloof.
Dan zeggen ze tegen mij: 'Ik weet niet of ik dat wel geloven kan, hoor, dat God van mij houdt.'
Kijk, als ik tegen u zeg: '2 keer 2 is 4', dan zegt u ook niet tegen mij: 'Ja, ik weet niet, of ik dat wel geloven kan, hoor, dat twee keer twee vier is.'
Nee, u zegt: 'Natuurlijk, twee keer twee **is** gewoon vier.'
Dus, als ik tegen u zeg: 'God zegt in Johannes 3:16 – 'Ik heb je lief, en Ik geef je mijn Zoon.'
Dan noem ik u twee **feiten**.
Dan **is** dat gewoon zo.
Dan zegt u opgelucht: 'Inderdaad.'
En als u: 'inderdaad' zegt, dan is dat hetzelfde als 'amen'.
Nou, dan bent u een kind van God.
Zo simpel is het.

We gaan naar Romeinen 8.
Eerst gaan we naar de NBG-vertaling.
Het gaat me om vers 30.
Maar ik lees ook vers 29.
Want die hoort erbij.
'Want die Hij tevoren gekend heeft, heeft Hij ook tevoren bestemd tot gelijkvormigheid aan het beeld zijns Zoons, opdat Hij de eerstgeborene zou zijn onder vele broederen; en die Hij tevoren bestemd heeft, dezen heeft Hij ook geroepen; en die Hij geroepen heeft, dezen heeft Hij ook gerechtvaardigd; en die Hij gerechtvaardigd heeft, dezen heeft Hij ook verheerlijkt.'

Het gaat mij vooral om vers 30.
Je ziet dat er allemaal voltooide tijden gebruikt worden: 'Hij heeft tevoren bestemd, Hij heeft geroepen, Hij heeft gerechtvaardigd en Hij heeft verheerlijkt.'
Allemaal voltooide handelingen in het verleden.
Ik hoop dat u dat goed ziet.
En de vraag is dan: 'Wanneer?'

Wanneer heeft God ons dan geroepen, gerechtvaardigd en verheerlijkt?
Is dat geweest toen de Heer Jezus voor ons gestorven is?
Of toen u tot bekering kwam?
Of 'van eeuwigheid af'?

En dan komt er een Bereëër, die zegt: 'Momentje, alstublieft, laten we even kijken wat er in de Schriften staat.'

Dan kijken we over zijn schouder mee.

En dan zien we in Romeinen 8:30 staan (in de Griekse grondtekst) **ΠΡΟΩΡΙCEN** (hij-bestemt-tevoren) en **ΕΚΔΑΛΕCEN** (hij-roept) en **ΕΔΙΚΑΙΩCEN** (hij-rechtvaardigt) en **ΕΔΟΞΑCEN** (hij-verheerlijkt).

Dus: God bestemt tevoren: een aorist, een feit.

En die God voorbestemt, die roept Hij: een aorist, een feit.

En die God roept, die rechtvaardigt Hij: een aorist, een feit.

En die God rechtvaardigt, die verheerlijkt Hij: een aorist, een feit.

God spreekt niet over handelingen in het verleden.

God spreekt over feiten.

Ik ken broeders die er tegenop zien om later voor God te verschijnen.

En waarom?

Ze schamen zich.

Ze zeggen: 'Ja, mijn leven is zo'n puinhoop geweest, ik durf niet voor God te komen.'

Die broeders begrijpen Romeinen 8:30 niet.

Het is hun nooit goed uitgelegd.

Want, als u straks, gelijkvormig aan het beeld van zijn Zoon, voor Hem verschijnt, dan roept God tegen de hemelingen: 'Kijk, daar heb je een rechtvaardige.'

En waarom zegt Hij dat?

God rechtvaardigt u.

En weet u wat dat betekent als Hij u rechtvaardigt?

Dan *verklaart* Hij u rechtvaardigt.

Ten overstaan van iedereen verklaart Hij u rechtvaardig.

En dan kunt u misschien wel van uzelf vinden dat u niet rechtvaardig bent, maar wie durft Gods uitverkorenen te beschuldigen?

Als God zegt dat u rechtvaardig bent, wie zal u veroordelen?

En weet u wat er nog meer gebeurt?

Broeder Paulus spreekt daarover.

Dan komt de Heer Jezus en die geeft u de *lauwerkrans* van de rechtvaardigheid.

En dan kijken de hemelingen ademloos toe.

En dan zegt God tegen de hemelingen: 'Kijk, dat is nou écht een rechtvaardige.'

God verheerlijkt u.

Hij geeft u eer.

Ik zal u nog wat zeggen.

Ik heb dit al heel vaak tegen broeders gezegd.

Een van de redenen waarom wij een opstandingslichaam krijgen, is dat God u gaat verheerlijken.
En die heerlijkheid is zó groot, dat ons gewone lichaam het niet zou kunnen verdragen.
En daarom hebt u een opstandingslichaam nodig.
Want God verheerlijkt u.
En als u dat weet, waarom bent u dan bang?

Mijn dochter Annelies heeft op de laboratoriumschool gezeten.
Het vak scheikunde had haar altijd mateloos gefascineerd.
Al vanaf de middelbare school.
Want wat is het fascinerende van scheikunde?
De essentie van scheikunde is dat je een stof toevoegt aan een andere stof.
En dan krijg je een kettingreactie.
De moleculen van de ene stof binden zich aan de moleculen van de andere stof.
En dan krijg je een onherroepelijk proces.
Als je natrium (Na) bij chloor (Cl) voegt, krijg je onherroepelijk NaCl.
Dat was duizend jaar geleden al zo.
En dat is nu nog zo.
En over duizend jaar is dat nog zo.
Dat is de scheppingsorde.
Als je die twee stoffen bij elkaar voegt, dan krijg je een onzichtbare (en een zichtbare) kettingreactie.

En weet u wat u hier in Romeinen 8:30 ziet?
Dit is een kettingreactie.
Een Goddelijke kettingreactie.
Want God zegt: 'Ik roep jou. En als ik je roep, dan rechtvaardig ik jou en dan verheerlijk ik jou.'
Een onherroepelijke kettingreactie.

En dan zegt u: 'Ja, daar ben ik niet zo zeker van, broeder, wat je daar zegt.'
Nou, *God* zegt het.
En als God het zegt, dan kun je er zeker van zijn, hoor.
Dat kan ik u wel vertellen.
En dan zegt u: 'Ja, maar het begint eigenlijk met het voorbestemmen. Als God je voorbestemt. Hoe weet ik nou, of ik voorbestemd ben?'
Dat is de grote vraag van onze broeders in de orthodoxe kerken: 'Ben ik uitverkoren? Ben ik voorbestemd?'

Het antwoord op die vraag is kinderlijk eenvoudig.
Dat staat in Romeinen 8:30.
Hoe weet je dat je tevoren bestemd bent?
Hoe weet je dat je uitverkoren bent?
Nou, als Hij je roept.
Want er staat: 'Wie Hij tevoren bestemt, die roept Hij.'
Dus, als Hij je roept, ben je tevoren bestemd.
Dat kan niet anders.

Dat staat er.

En dan zegt u: 'Ja, maar hoe weet je nou of je geroepen bent?'

Het antwoord is zo eenvoudig, dat het bijna komisch is.

Want hoe weet je of God je roept?

Kijk, toen je vroeger klein was, speelde je met je broertjes en zusjes op straat.

En dan riep je moeder om half zes: 'Binnen komen!'

En bleef je dan, als enige, op straat zitten, terwijl je broertjes en zusje naar binnen gingen, omdat je niet zeker wist of je moeder je wel geroepen had?

Dat je niet zeker wist of het wel de stem van je moeder was?

Natuurlijk niet.

Je kent toch de stem van je moeder.

Of niet?

Nou, en die roept jou.

Zelfs een zebra-veulen weet uit duizenden zebra's het strepenpatroon van zijn moeder te onderscheiden.

En jij weet niet of je moeder je roept?

Belachelijk, natuurlijk.

Natuurlijk riep je moeder je.

Samen met je broertjes en zusjes.

Zo is het met God ook.

God zegt tegen u in Johannes 3:16 'Ik heb jou lief en Ik geef je mijn eniggeboren Zoon.'

En u hebt natuurlijk 'Amen' gezegd.

Want u wist dat het God was, die dat tegen u zei.

Nou, en als u weet dat het God is, dan heeft Hij u toch geroepen?

Of niet?

Hoe kunt u Hem dan niet horen als Hij u roept?

Snapt u dat?

Ik hoop dat u het snapt.

Als u Hem hoort, nou, dan roept Hij u.

Het is kinderlijk eenvoudig.

Want als Hij u roept, dan hoort u Hem.

En als u Hem hoort, dan roept Hij u.

Begrijpt u?

Mensen doen heel moeilijk over over 'geroepen worden'.

Maar als Hij u roept, dan hoor je Hem.

En als je Hem hoort, dan heeft Hij je geroepen.

En als Hij je roept, dan begint onherroepelijk de ketttingreactie.

Onherroepelijk.

Want u doet het niet, hoor.

Want **Hij** roept u.

En **Hij** rechtvaardigt u.

En **Hij** verheerlijkt u.

Wat doet u er aan?
Helemaal niks.
Dat noem je nou genade.
Wij spreken altijd over genade.
Maar dat is nou genade.
Want je hoeft niets te doen.
Je hoeft alleen maar te zeggen: 'Hé, Hij roept mij.'
Ja, Hij roept u.
En als Hij u roept, dan rechtvaardigt Hij u en verheerlijkt Hij u.
Zo simpel.

Dat zijn aoristen.
Onze vertalers hebben op honderden plaatsen de aorist vervangen door de onvoltooid verleden tijd of door de voltooid verleden tijd.
En ik kan u zeggen, wanneer u ooit in de Schriften de aorist ontdekt, dat u dan een heel andere Bijbel krijgt.

We gaan even terug naar onze broeder in Amerika.
Hij liet mij zien op het grind, dat er niet stond in Johannes 3:36 **EME INEN** (een aorist), maar **MENEI** (een onvoltooid tegenwoordige tijd).
En dat '**MENEI**' is een momentopname.
Dat wil zeggen: die toorn rustte niet op hem in het verleden en zal ook niet in de toekomst op hem rusten, maar het is een momentopname.

Nu zegt u misschien: 'Nou, dat kan je wel zeggen, broeder, maar...'
Broeders, als u een beetje de Schriften kent, dan weet u dat Gods toorn nooit heel lang duurt.
Om maar één vers te noemen: Psalm 30:6.
Daar staat: 'Een ogenblik duurt zijn toorn, maar een leven lang zijn welbehagen.'
Weet u wat een ogenblik is?
Een vingerknip.
En weet u hoeveel vingerknippen 'een leven lang' is?
Dat ga ik niet voor u uitrekenen.
Miljarden vingerknippen, minstens...
Dus Gods welbehagen is miljarden keer langduriger dan zijn toorn.

Kijk, die broeder in Amerika heeft Gods Woord hartstochtelijk lief.
Hij verblijdde zich over Gods Woord als iemand die een rijke buit vindt.
Hij had mij nog maar nauwelijks ontmoet.
We kenden elkaar helemaal niet.
Maar hij kon zijn mond niet houden over Johannes 3:36.
Hij zat zo vol van de Schriften, dat zijn lippen het wel móesten zeggen.
Gods Woord stroomde als levend water uit zijn binnenste.

Nu heb ik nog een broeder die Gods Woord hartstochtelijk liefheeft.
Die broeder is een Bereeër.
Hij overpeinst de Schriften bij dag en bij nacht.

Als hij 's avonds naar bed gaat, denkt hij aan de Schriften.
Als hij 's morgens op staat, denkt hij aan de Schriften.
Als hij zich aankleedt, denkt hij aan de Schriften.
Als hij in zijn auto zit, op weg naar zijn werk, denkt hij aan de Schriften.
Als hij op zijn werk is, denkt hij aan de Schriften.
In de pauze natuurlijk... (*gelach in de zaal*).
En als er eenvoudig handwerk verricht moet worden.

Als hij thuiskomt.
Als hij aan tafel zit te eten.
Kortom, mijn broeder de Bereeër denkt *altijd* aan de Schriften.
Het hart van mijn broeder is dan ook vol van de Schriften.
Hij kan zijn mond niet houden.
Hij móet wel spreken.
Dat doet hij ook.
Hij geeft Bijbelstudies.
En op die Bijbelstudies vertelt die broeder, die Bereeër dus, dat de vertalers niet alleen de werkwoorden veranderd hebben, maar ook de zelfstandige naamwoorden, de bijvoeglijke naamwoorden, de bijwoorden, de voegwoorden, de voorzetsels, de telwoorden...
En elke keer moet hij zeggen: 'Er staat in uw vertaling wel zus en zo, maar eigenlijk staat er in de Schriften dit en dat.'

En de toehoorders van mijn broeder komen uit verschillende geloofsgemeenschappen, waar
blijkbaar geen Bereeërs aanwezig zijn.
Want ik kan u verzekeren: Bereeërs zijn niet dik gezaaid in onze kerken.
En dan komen ze bij hem met hun vragen.
Logisch.

En dan vragen ze bijvoorbeeld aan hem: 'Broeder, er wordt in onze kerk gesproken over 'de hel', wat moeten we daar nu mee?'
En dan zegt mijn broeder, aan de hand van de Schriften: 'er staat helemaal geen 'hel', er staat 'gehenna'.
En dan vragen die broeders: 'En wat betekent dat dan, 'gehenna'?'
En, omdat mijn broeder een zeer beminnelijk mens is, gaat hij dat uitvoerig uitleggen.
Maar dat hoeft hij helemaal niet te doen.
Want een Bereeër hoeft helemaal niets uit te leggen.
Een Bereeër gaat alleen maar de Schriften na, om te kijken, of de dingen die gezegd worden, wel zo zijn.
En als een evangelieprediker iets zegt, wat níet volgens Gods Woord is, dan klopt het dus niet.
En als de evangelieprediker iets zegt wat wél volgens Gods Woord is, dan klopt het dus wel.
Je hoeft dus helemaal niets uit te leggen.

Kijk, een Bereeër gaat naar een woordverkondiging.
En die luistert naar wat er gezegd wordt.
En dan spreekt een evangelieprediker over de 'hel'.
En na afloop gaat de Bereeër dan naar de evangelieprediker toe.

En dan zegt de Bereeër tegen die voorganger: 'Broeder, wat je daar zei, over de 'hel', waar staat dat?'

'Nou,' zegt dan die evangelieprediker, 'dat kun je overal in de Bijbel vinden, maar vooral in Mattheus 5.'

En dan gaat zo'n Bereeër naar huis.

En dan zegt hij tegen zichzelf: 'Dat moet ik toch wel even nakijken.'

En dan kijkt het na in zijn Bijbelvertaling.

En dan ziet hij in Mattheus 5:22 : 'En wie zegt 'dwaas', zal vervallen aan het hellevuur.'

En dan denkt hij: 'Nou moet ik het zéker nakijken in de Schriften.'

En dan ziet hij in zijn Griekse bijbel staan: 'het ΓΕΕΝΝΑ van het vuur'.

En dan gaat hij nog een vers bekijken: vers 29.

En daar staat: 'dat niet uw gehele lichaam in de hel geworpen worde.'

En dan denkt hij: 'Die tekst moet ik ook zéker in de Schriften nakijken.'

En ook hier ziet hij in de Griekse grondtekst het woord ΓΕΕΝΝΑ.

En dan doet die Bereeër iets verstandigs.

Hij gaat zijn Griekse concordantie na.

Hij komt 12 keer 'gehenna' tegen.

En alle twaalf keren wordt het in het NBG vertaald met 'hel'.

En dan gaat die Bereeër naar die broeder de evangelieprediker terug.

En hij zegt: 'Broeder, ik heb het in de Schriften nagekeken, maar God spreekt niet over 'hel' hoor, maar hij spreekt over 'gehenna'.'

En dan zegt zo'n evangelieprediker natuurlijk: 'Oké, broeder, maar wat betekent dat dan, 'gehenna'?''

En de Bereeër zegt dan: 'Ja, broeder, dat weet ik niet, maar dat is voor mij niet zo belangrijk. God zegt **niet** dat er een 'hel' is, maar wel een 'gehenna', en dat is voor mij voldoende. Wilt u de volgende keer Gods woorden spreken, alstublieft. Goedemiddag, broeder.'

(gelach in de zaal).

Maar, zoals ik al zei, mijn beminnelijke broeder vertelt aan zijn toehoorders dat 'gehenna' het Griekse woord is voor het Hebreeuwse woord 'Gei-Hinnom', dat 'dal van Hinnom' betekent.

Het dal van Hinnom is, sinds oudsher, een dal bij Jeruzalem, waar het afval verbrandt wordt. Dit dal zal in het komende Messiaanse koninkrijk de plaats zijn waar terechtgestelde misdadigers verbrand zullen worden.

Meestal heeft mijn broeder voor deze uitleg veel tijd nodig, want wij zijn zover van de Schriften afgedwaald, dat wij zelfs de meest eenvoudige dingen niet meer weten.

En dan gaan die broeders opgetogen naar huis.

En ze zeggen: 'Ik luister toch zo graag naar die broeder, hè, want hij heeft altijd nieuwe dingen.'

Pardon, nieuwe dingen?

Mijn broeder vertelt helemaal geen nieuwe dingen.

Mijn broeder gaat de Schriften na, of deze dingen zo zijn.

Weet u wie nieuwe dingen vertellen?

Dat zijn de evangeliepredikers, die over de 'hel' spreken.

Die vertellen nieuwe dingen. (*gelach in de zaal*)

Ja, daar lacht u wel om, maar zó is het.

Weet u wel, als u tegen mijn broeder de Bereeër zegt, dat hij nieuwe dingen vertelt, dat dit eigenlijk een belediging voor hem is?

Waarom is dat een belediging?

Omdat het pertinent niet waar is.

Hij vertelt helemaal geen nieuwe dingen.

U gebruikt een omgekeerde redenering.

Wist u dat?

Als je een Bereeër bent, dan heb je voortdurend met omgekeerde redeneringen te maken.

Ze zeggen bijvoorbeeld tegen je: 'Broeder, jij verkondigt een dwaalleer.'

Nou, dank je de koekoek.

Wie vertelt er nou een dwaalleer?

Het Woord van God zegt: 'gehenna'.

Dus als jij 'hel' zegt, dan verkondig **jij** een dwaalleer.

Snap je?

Mijn broeder de Bereeër zegt soms wel eens heel voorzichtig tegen een evangelieprediker, dat hij, als voorganger, sommige dingen echt niet kan zeggen.

Mijn broeder zegt dan: 'Broeder, dat kan echt niet: 'hel'. Het is 'gehenna'.

En dan lachen ze hem uit.

Dat is het lot van een Bereeër: uitgelachen te worden.

Maar weet u wat die evangeliepredikers dan zijn, als zij consequent over de 'hel' blijven praten?

Dat zijn zij **valse** getuigen van God.

Omdat zij namelijk tégen God in getuigen, dat er een 'hel' is.

Misschien denkt u nu, dat ik leuke verhaaltjes loop te verkopen.

Maar we hebben het over uiterst serieuze zaken.

Wat is die serieuze zaak dan?

Het gaat erom dat Gods Woord nagesproken wordt.

En als je ergens in een dienst bent en er is een woordverkondiger bezig, dan weet een beetje Bereeër al na vijf minuten wat voor vlees hij in de kuip heeft.

Want het is gewoon een test.

Spreekt een woordverkondiger Gods woorden na, of spreekt hij Gods woorden niet na.

Als iemand Gods woorden naspreekt, oké.

Als iemand Gods woorden *niet* naspreekt, dan is het natuurlijk niet oké.

Nou, broeders, ik kan u verzekeren, dat het hoogst zelden voorkomt dat een evangelieprediker het Woord van God naspreekt.

U denkt misschien dat ik overdrijf, maar ik overdrijf echt niet.

Want na vijf minuten weet je al of iemand menselijke wijsheid staat te spreken.

En menselijke wijsheid is *dwaasheid* voor God.

Dan had je beter thuis kunnen blijven.

Studio Sport kijken of zo.

Wat doet dus een Bereeër?

Een Bereeër doet niets anders dan nagaan of iemand wel Gods Woord spreekt.

----- pauze -----

Laten we nog een keer Handelingen 17 lezen.

‘Maar de broeders zonden terstond in de nacht Paulus en Silas naar Berea, die, daar aangekomen, naar de synagoge der Joden gingen, en dezen onderscheidten zich gunstig van die te Thessalonica, daar zij het woord met alle bereidwilligheid aannamen en dagelijks de Schriften nagingen, of deze dingen zo waren. Velen dan van hen kwamen tot het geloof...’

U ziet, deze lezing wijkt iets af van de lezing vóór de pauze.

Ik heb de volgende regel uit Handelingen 17 erbij gehaald.

‘Velen dan van hen kwamen tot het geloof.’

Vóór de pauze heb ik gesproken over wat een Bereeër is.

Een Bereeër is iemand die dagelijks de Schriften nagaat, of de dingen die hij in de evangelieprediking hoort, wel zo zijn.

Ik las natuurlijk niet voor niets de geschiedenis van de broeders van Beréa iets verder.

Want de bedoeling van de Schriften nagaan is niet alleen het onderzoek op zich, maar dat je aan de hand daarvan tot geloof komt.

Ik hoop dat u dat subtiele verschil begrijpt.

Want de Schriften nagaan is op zichzelf natuurlijk een hele goede bezigheid, maar de bedoeling is dat je tot geloof komt.

En als ik zeg ‘de Schriften’, dan bedoel ik dus niet ‘de Bijbel’.

Want de Bijbel is een *vertaling* van de Schriften.

En de vertalers hebben de grondtekst op honderden plaatsen verkeerd weergegeven.

Nu ziet u de bui natuurlijk al hangen.

U denkt: ‘die broeder roept mij op om de grondtekst te gaan bestuderen. Of: die broeder gaat zeggen: het wordt hoog tijd dat u Grieks en Hebreeuws gaat studeren.’

Daar wil ik het *niet* met u over hebben.

Ik wil het met u hebben over een andere, bijzondere, broeder.

Die broeder ziet namelijk iets.

En ik wil dat, als u vanavond weggaat, dat u ook ziet, wat hij ziet.

Wat ziet die broeder?

Die broeder ziet, dat die broeder de Bereeër de kastanjes uit het vuur haalt.

En dat de mensen daar vervolgens niets mee doen.

Dat ze dat dan wel braaf in hun Bijbeltje bijschrijven ‘gehenna’, of: ‘hel is gehenna’, maar verder gebeurt er gewoon niets.

Want thuis aan tafel lezen ze nog gewoon: 'hel'.
En als ze naar hun gemeente gaan, wordt er nog steeds over 'hel' gesproken.
En niemand staat er dan op.
Niemand zegt: 'Maar broeders, er staat helemaal geen 'hel', maar 'gehenna'.

Dus bedenkt deze broeder een briljant en gewaagd plan.

Wat doet hij?

Deze broeder neemt een besluit.

Mijn broeder hoort dat 'hel' 'gehenna' is.

En wat doet hij?

Hij scheurt alle bladzijden uit zijn Bijbel, waar het woord 'hel' staat.

En dan gaat hij plakken en knippen.

En hij verandert het woord 'hel' in 'gehenna'.

En als hij thuis aan tafel zit, leest hij voor met 'gehenna' en niet meer met 'hel'.

En als zijn kinderen hem vragen: 'Papa, ze spreken op school over de 'hel', dan kijkt hij samen met zijn kinderen in zijn Bijbel, en er staat nergens het woord 'hel', alleen maar 'gehenna'.

En als hij in een christelijke bijeenkomst zit en ze hebben het over de 'hel', dan zegt hij: 'Waar staat dan dan?'

En dan zeggen ze: 'Nou, in de Bijbel.'

Nou, en dan pakt die broeder zijn Bijbel en dan zegt hij: 'Dat staat er helemaal niet. Ik kan het woord 'hel' niet vinden.'

(gelach in de zaal)

U lacht erom, maar deze broeder heeft een enorme stap voorwaarts gemaakt.

Weet u dat?

Hij heeft een enorme stap voorwaarts gemaakt.

Want mijn broeder begrijpt 1 Corintiërs 13: 11.

'Toen ik een kind was, sprak ik als een kind, voelde ik als een kind, overlegde ik als een kind.'

Hier ziet u de definitie van een kind.

Een kind is: hij spreekt als een kind, hij voelt als een kind en hij overlegt als een kind.

Eens?

U ziet hier, in 1 Corintiërs 13:11, vier keer het woord 'kind' als vertaalwoord van het Griekse woord **ΝΗΠΙΟC** (nēpios).

Nu komt dit woord 'nēpios' nog een keer in deze brief voor.

En wel in 1 Corintiërs 3: 1.

'En ik, broeders, kon niet tot u spreken als tot geestelijke mensen, maar slechts als tot vleselijke, nog onmondigen in Christus.'

'Onmondigen' is hier het vertaalwoord voor het Griekse woord **ΝΗΠΙΟC** (nēpios).

Een 'nēpios' is dus een onmondig kind.

En wat is het kenmerk van een onmondig kind?

Een onmondig kind denkt niet zelf na, maar er wordt voor hem gedacht.

'Kleed je aan!'

'Snuut je neus!'

'Geef die meneer een handje!'

‘Zeg eens dank u wel tegen die mevrouw!’

‘Zet je schoen onder schoorsteen, dan kan Sinterklaas er een cadeautje in doen!’

En nou zegt u: ‘Ja, dus...’

Nou, kijk, toen ik deze presentatie aan het voorbereiden was, heb ik verschillende mogelijkheden overwogen om mijn boodschap aan u over te brengen.

Ik heb er over nagedacht om het heel elegant te doen.

Met een strikje erom heen.

Om het heel voorzichtig te doen.

De ruwe kantjes eraf te slijpen.

Een omweg te maken.

Een anekdote te vertellen.

En eergisteren stond ik onder de douche.

En toen liet de Heer mij de heerlijkheid van zijn Woord zien.

En toen moest ik onbedaarlijk huilen.

En toen dacht ik: ‘Nee, ik moet mijn toehoorders niet voor de gek houden, maar rechtuit zeggen waar het op staat.’

En nu ga ik u dus zeggen waar het op staat.

Uw broeder de Bereeër haalt voor u de kastanjes uit het vuur.

En als u daarna dan niet uw vocabulaire aanpast aan Gods Woord, blijft u altijd een onmondige in Christus.

Ik zal het nog een keer zeggen (misschien heeft u het niet zo goed verstaan): als u uw vocabulaire niet aanpast aan Gods Woord (ik bedoel dan de Schriften), als u bijvoorbeeld niet het woord ‘hel’ vervangt door ‘gehenna’, dan blijft u altijd een onmondige in Christus.

U protesteert.

U zegt: ‘Ja, hoor eens, broeder, wij zijn helemaal niet onmondig.’

O, nee?

Weet u dat heel erg zeker?

Ik ga u aantonen dat u een onmondige bent aan de hand van twee voorbeelden.

Want u wordt namelijk als een onmondige *behandeld*.

En omdat u als een onmondige behandeld wordt, gaat u *denken* als een onmondige.

Dan gaat u *overleggen* als een onmondige.

En dan *bent* u een onmondige.

Begrijpt u?

Ik laat het u zien aan de hand van het woord **ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ** (apostolos).

Het woord ‘apostolos’ wordt in onze Bijbelvertaling 79 keer vertaald met ‘apostel’, 1 keer met ‘gezant’ en 2 keer met ‘afgevaardigde’.

‘Gezant’ is een enorme miskleun, want ‘gezant’ komt van het woord ‘zenden’, wat het vertaalwoord is van het Griekse woord **ΠΕΜΠΩ** (pempō), dat onderdeel is van een heel andere woordgroep.

Het Nederlandse woord ‘apostel’ is geen vertaling, maar een klanknabootsing.

Het woord 'apostel' zegt op zich helemaal niets.

Het woord 'apostolos' komt van 'apo'=vanaf en 'stello'=stellen.

'Apo-stello' is dus 'vanaf-stellen', 'afvaardigen'.

Een 'apostolos' is dus een 'afgevaardigde'.

Iemand die door zijn opdrachtgever met een bepaalde opdracht weggezonden wordt, en die alle bevoegdheden heeft om namens die opdrachtgever te handelen.

Nu moet u opletten hoe u als een onmondige behandeld wordt.

We gaan naar Mattheus 10.

U ziet daar de geschiedenis dat de Heer Jezus tot zijn twaalf discipelen roept en hen macht geeft (dat is typisch voor een opdracht aan een apostel, voor een afgevaardigde) en zij krijgen bepaalde bevoegdheden: onreine geesten uitdrijven, zieken genezen, enzovoorts.

En dan noemt hij zijn discipelen: 'apostoloi', 'apostelen'.

Dit zijn dan de twaalf apostelen.

Want er staat in vers 2 in onze vertaling: 'en dit zijn dan de twaalf apostelen'.

Prima.

De Heer had hen zelf uitgezocht.

Hij noemt ze 'apostelen'.

Prima.

Niks mis mee.

Dan zegt Paulus in 1 Corintiërs 9:1 'Ben ik niet vrij? Ben ik geen apostel?'

Natuurlijk, Paulus.

Natuurlijk ben jij een apostel.

Want je hebt de Heer toch ontmoet op de weg?

Natuurlijk ben jij een apostel.

Hoe kun jij nou geen apostel wezen?

Ja, jij bent een apostel.

Nu komen we bij Filippenzen 2:25.

Daar lezen we in de NBG-vertaling:

'Maar ik achtte het noodzakelijk, Epafroditus tot u te zenden, mijn broeder en medearbeider en medestrijder, die uw afgevaardigde was om mij te helpen...'

Hé, afgevaardigde...

Even kijken in de grondtekst.

Daar staat het woord **ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ**.

Oké, dus Epafroditus is ook een apostel.

Nee, Epafroditus is een *afgevaardigde*.

Maar er staat toch dat hij een 'apostolos' is.

Ja, maar Epafroditus is *geen* apostel.

Waarom niet?

Nou, want hij heeft de Heer niet persoonlijk ontmoet.

Hij is geen *echte* apostel.

Ja, de twaalfen wel.

Paulus ook.

Maar Epafroditus is geen apostel.

Weet u wat dit is?

Dit is kinderpraat.

Want er bestaan helemaal geen apostelen.

Er zijn alleen maar afgevaardigden.

Weet u wat het woord 'apostel' is?

Dat is een relikwie.

Uit de Rooms-Katholieke tijd.

Toen wij, als onmondige kinderen, nog in de schoot van de moederkerk waren.

Weet u, onze broeders in de Rooms-Katholieke kerk worden nog steeds als onmondigen behandeld.

In de hele wereld, en in Nederland tot enkele decennia geleden, wordt de mis in het Latijn opgedragen.

Er is geen broeder die er een woord van verstaat.

Maar dat geeft niet, want ze hoeven niet te denken.

Er wordt voor hen gedacht.

Onmondig.

Bent u wel eens bij een eucharistieviering geweest?

Na afloop gaan de kerkgangers één voor één naar de priester.

Of de priester gaat de rijen langs met de hostie, de ouwel.

Dat is een stukje brood, dat het lichaam van Christus representeert.

Daar staan dan alle kerkgangers.

En als de priester dan bij hen is, dan doet de kerkganger zijn mond open.

En dan legt de priester daar een stukje brood in.

Dit is een handeling die volledig bij een onmondig kind past.

En de kerkganger moet de priester natuurlijk met 'pater', 'vader' aanspreken.

En de priester zegt dan tegen hem: 'mijn kind'.

Onze Rooms-Katholieke broeders zijn onmondige kinderen, dus.

Volstrekt onmondigen.

Onze Rooms-Katholieke broeders komen bijeen in een gebouw, die vol met heiligenbeelden staat.

Heiligenbeelden van Maria en Jozef.

O, ja en ook van de twaalf apostelen.

Twaalf?

Ja, die twaalf apostelen die de Heer in Mattheus 10 uitgekozen heeft.

Maar Judas heeft onze Heer toch verraden?

Ja, die apostel is er niet bij.

En Matthias dan?

Nee, jòh, die is door loting een apostel geworden.

Door een loting?

Nou ja...

Gelukkig, gelukkig, hè, heeft de Heer de apostel Paulus op de weg ontmoet.

Gelukkig maar.

Want er ontbrak een twaalfde man, zullen we maar zeggen.
En op een echt geestelijke manier heeft God de apostel Paulus in dit rijtje toegevoegd.
Ja, toch?
Zo'n geestelijke man als Paulus hoort natuurlijk wel thuis in dit rijtje van de apostelen.

Weet u wat dit is?
Dit is een sprookje.
Dit is kinderpraat.
Er zijn helemaal geen apostelen.
Er zijn alleen maar afgevaardigden.

Ja, zegt u, dat zijn onze Rooms-Katholieke broeders.
Maar wij, wij zijn geen onmondigen.
Dacht u dat?

In onze reformatorische en evangelische kerken spreken de woordverkondigers vanaf de kansel.
En dan spreken zij over de 'apostel' Paulus.
En alle kerkgangers slapen rustig verder.
Maar als er een woordverkondiger op zou staan, die zou zeggen 'de afgevaardigde' Paulus, dan schrikt iedereen wakker.
De alarmbellen gaan rinkelen...
De afgevaardigde Paulus?
Van wie is hij dan een afgevaardigde?
Nou, zegt Paulus, ik ben een afgevaardigde van Christus Jezus.
Christus Jezus?
Wie is dat?
Onze Heer heet toch Jezus Christus?
Of niet?
Nee, zegt Paulus, *ik* ben een afgevaardigde van *Christus Jezus*.
O?
Is dat zo?
En waar ga jij dan naar toe, Paulus?
Naar de broeders in de verstrooiing?
Eh, nee, ik ben een afgevaardigde van de heidenen.
Van de heidenen?
Belachelijk.
God is toch de God van Israël, of niet?
Nee, zegt Paulus, God is niet alleen de God van de Joden, maar Hij is ook de God van de heidenen.
Nou, dan hoop ik maar dat broeder Petrus hem het evangelie van het koninkrijk laat verkondigen.
Um, nou, Paulus spreekt over *mijn* evangelie.
Mijn evangelie?
Het evangelie van Paulus?
Wat is dat dan voor een evangelie?
Heeft hij dat soms van broeder Petrus gehoord?

Nou, nee, zegt Paulus, dat evangelie heb ik van de Heer Jezus zelf ontvangen.
Nou, oké, oké, goed, goed... maar ik hoop wel dat als er mensen door Paulus tot bekering komen, dat ze zich dan wel laten besnijden.
Um, tja...dat ligt even iets anders...
Paulus zegt, dat als je je laat besnijden, dat Christus je dan geen nut zal doen.
Nou, dan hoop ik maar, dat die heidenen in ieder geval wel de tien geboden houden.
Dat is wel het minste wat je kan vragen van die heidenen, vind je niet?
Nou, zegt Paulus, ik dacht het niet, want uit werken der wet zal geen vlees gerechtvaardigd worden.

Het gemor wordt zo groot, dat Paulus door de heiden-broeders naar Jeruzalem wordt gestuurd.
En hij heeft besprekingen met de afgevaardigden daar.
En vooral met de 'pilaren', die in Jeruzalem als belangrijk beschouwd worden.
Niet dat Paulus daar erg van onder de indruk is.
En hij houdt met enkelen van hen afzonderlijk besprekingen, omdat hij bang is dat hij anders alles voor niets gedaan heeft.

Nu ik wil u graag de uitkomst van die besprekingen laten zien.
Dat staat in Galaten 2: 7-9.
'Maar integendeel: toen zij zagen, dat mij de prediking van het evangelie aan de onbesneden was toevertrouwd...
Even als een Bereeër de Schriften nakijken...
Hé, in het Grieks staat er 'ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ΤΟΥ ΑΚΡΟΥΣΤΙΑΣ (euangelion tou akrobustias).
Dat is: het evangelie (goede bericht) **van de** voorhuid (onbesnedenen).
Niet: het evangelie **aan** de onbesnedenen.
Maar: het evangelie **van de** onbesnedenen.

'... gelijk aan Petrus die aan de besnedenen...'
Even kijken in de Schriften.
Daar staat: 'ΚΑΘΩΣ ΠΕΤΡΟΣ ΤΗΣ ΠΕΡΙΤΟΜΗΣ
Dus: 'zoals Petrus (dat) **van de** besnijdenis.
Het evangelie dus **van de** besnijdenis.

Dan gaat vers 8 verder met:
'immers Hij, die Petrus de kracht gaf om apostel te zijn voor de besnedenen...
In het Grieks: ΑΠΟΣΤΟΛΗΝ ΤΗΣ ΠΕΡΙΤΟΜΗΣ
Vertaald: ... afvaardiging **van de** besnijdenis...
'... gaf die kracht ook aan mij voor de heidenen...'

In vers 9 vertelt Paulus dan over de afspraak: 'wij zouden naar de heidenen (de Goyim), zij naar de besnedenen (de Joden) gaan.'

U ziet dus dat er *twee* afvaardigingen zijn.
Geen 'apostelschap'.
Nee, **afvaardigingen**: een naar de besnijdenis en een naar de naties (niet-Joden).

En er zijn dus *twee* evangelies, *twee* goede boodschappen: de goede boodschap van de besnijdenis en de goede boodschap van de voorhuid (onbesnedenen).

U bent uit de voorhuid.

Dat betekent dat de goede boodschap van de voorhuid voor u bestemd is.

Dat betekent niet dat de goede boodschap van de benijdenis niet interessant zou zijn.

Integendeel.

Het is zelfs buitengewoon interessant.

Maar het is niet voor u bestemd.

Uitsluitend de brieven van Paulus, de goede boodschap van de voorhuid, zijn voor **u** bestemd.

En dan zegt u nu: 'Broeder, wat kínderachtig... we gaan het toch niet hebben over bedélingen... daar geloof ik niet in, hoor. Ik geloof echt niet in bedélingen.'

Weet u wat kinderachtig is?

Dat u denkt dat u zich de hele Schrift kunt toeëigenen.

En dan komt u bij Lucas 12.

En u leest daar in vers 32: 'Wees niet bevreesd, gij klein kuddeke! Want het heeft uw Vader behaagd u het Koninkrijk te geven.'

En dan roept u: 'Halleluja, dank u Heer, voor het Koninkrijk.'

En u eigent zich dit toe.

Maar u vergeet gemakshalve dat deze zin, in het origineel, in de Griekse grondtekst, zonder een punt, zonder een komma, ja, zonder zelfs een spatie tussen de woorden, overgaat in de volgende zin: '...verkoopt uw bezittingen om aalmoezen te geven.'

Dat is dezelfde zin.

Dat is dezelfde gedachte.

Want als u het Koninkrijk wilt hebben, zult u ook uw bezittingen moeten verkopen, om aalmoezen te geven.

Weet u wat dat betekent?

Dat betekent dat u uw huis, dat de laatste jaren zo prettig in waarde gestegen is, moet verkopen.

En de opbrengst moet schenken aan de weeskinderen in India.

Dat betekent dat u uw nieuwe stationcar met die mooie getinte ramen en dubbele airbags moet verkopen en de opbrengst aan Wycliff medewerkers in Nieuw-Guinea moet geven.

En dan zegt u: 'Ho, ho, broeder, dat vraagt God niet van mij.'

Dacht u dat?

Dan lijkt u op een kleuter, die bij de Heer Jezus aan tafel zit.

En de Heer heeft voor u twee boterhammen klaargemaakt.

Een met jam en een met kaas.

En u eet eerst de boterham met jam op.

En u zegt: 'Heerlijk, dank u wel, Heer.'

En dan ligt de boterham met kaas nog op uw bordje.

En de Heer zegt vriendelijk tegen u: 'Dóór eten.'

En u zegt tegen Hem: 'Nee, Heer.'

En dan vraagt Hij: 'Waarom niet?'

En u zegt: 'Heer, ik zit vol.'
En dan zegt Hij, vriendelijk als altijd: 'Je moet wel je bord leeg eten.'
En dan begin je te jammeren.
Je zegt: 'Maar Heer, dat is een boterham met kaas.'
En dan zegt Hij: 'Nou, en?'
En dan zeg je, bijna huilend: 'Maar Heer, ik lust geen kaas.'

Weet u wat kinderachtig is?

Als de Heer u met alle zegeningen in de hemelse gewesten in Christus zegent en dat je dan een bordje boven je bed hangt met de tekst: 'Ik heb u in mijn handpalmen gegrift.'

Dat is kinderachtig.

Waarom?

Nou, want God zegt het niet tegen u.

God zegt het tegen zijn volk Israël.

En dat volk moet boeten voor zijn ongerechtigheid.

Het ontvangt dubbel uit de hand van de Heer vanuit hun zonden.

En als alle hoop verloren is, en als alle tranen geschreid zijn, zodat er geen tranen meer over zijn, omdat ze door het water moeten gaan en door het vuur, zodat God tegen hen zegt: 'gij wormpje Jakob', 'gij volkje Israël', zó diep zijn zij vernederd, dán zegt God tot hen: 'Ik heb je in mijn handpalmen gegrift.'

Weet u, wij Christenen lijken op eksters.

Wij vliegen over de Bijbel heen.

En dan zien wij iets blinken: 'De Heer is mijn herder.'

En hup, wij duiken naar beneden.

Wij pakken het zilveren lepeltje mee.

Maar dat is helemaal niet van ons.

En dan komen we bij een volgende tekst: 'Ik ben gekomen opdat zij leven hebben en overvloed.'

En hup, wij duiken weer naar beneden.

En we nemen het mee.

Dan vliegen we weer verder.

En dan zien we: 'Blijft in mij. Vraagt wat gij maar wilt en het zal u geworden.'

En we duiken weer naar beneden en we nemen het in beslag.

Wij zijn volstrekt onmondige kinderen.

Wij weten niet eens het verschil tussen 'mijn' en 'dijn'.

Ik wil u het tweede voorbeeld noemen.

Het Griekse woord 'ἄγγελος', (angelos).

Dit woord komt 187 keer voor in het Nieuwe Testament.

Het woord wordt 180 keer vertaald met 'engel'.

En 7 keer met 'boodschapper'.

Het woord 'engel' zegt op zich helemaal niets.

Want het is een klanknabootsing van het woord 'angelos'.

Maar een 'angelos' is een 'boodschapper'.

Nu gaan de Bijbelvertalers vertalen.

En laten we zo'n 'aggelos' dan eens bekijken.

In Mattheus 1:20 zien we dan: 'Toen die overweging bij hem (dat is Jozef) opkwam, zie een engel des Heren verscheen hem in de droom...'

Kijk, hier daar heb je zo'n 'angelos'.

Een 'angelos kuriou', een 'engel des Heren'.

Nu gaan we naar Lucas 7:24 en daar lezen we: 'Toen de boden van Johannes vertrokken waren...'

En dan lezen we in de Griekse tekst ook het woord **ΑΓΓΕΛΟΣ**.

Hé, dat is vreemd.

'Aggelos', dat zijn toch 'engelen'?

Ja, zeggen de vertalers, maar om die boden van Johannes nou 'engelen' te noemen, dat gaat ons een beetje te ver.

Dat kunnen geen 'engelen' zijn, dat moeten wel 'boden' zijn.

Wordt er hier voor u gedacht, of eh... hoe zit het?

Weet u wat hier het probleem is?

Heel veel broeders *weten*, dat een **ΑΓΓΕΛΟΣ**, een 'engel', eigenlijk een 'boodschapper' is.

Want u zegt tegen mij: 'Broeder, dat weet ik al lang, dat een engel een 'boodschapper' is'.

Nou, als u dat weet, waarom past u dan uw vocabulaire niet aan?

Nou, ik weet wel waarom u dat niet wil.

Want dat vindt u jammer.

Want dan bent u uw engelen kwijt. (*gelach in de zaal*)

Maar weet u wat het probleem is?

Als je 'engel' blijft zeggen, dan praat je als een kind.

Dan denk je dat een engel vleugels heeft.

Broeders, boodschappers hebben geen vleugels.

Ja, zegt u, maar die engelen in de tabernakel, dan, en in Ezechiël, die hadden toch vleugels?

Nee, broeder, dat zijn cherubs.

Maar cherubs zijn toch engelen?

Nee, broeder, cherubs zijn cherubs en boodschappers zijn boodschappers.

En Jesaja 6 dan, met die engelen met zes vleugels?

Broeder, dat zijn serafs.

Maar serafs zijn toch engelen?

Nee, broeder, serafs zijn serafs en boodschappers zijn boodschappers.

Je hebt cherubs, serafs, boodschappers en je hebt ook nog tronen, heerschappijen, overheden en machten.

Kijk, als je aan 'engel' vasthoudt, dan krijg je kinderpraat.

Dan lees je van een zeer vooraanstaande broeder, die door miljoenen broeders gelezen en zeer gerespecteerd wordt, dat hij schrijft: '... dat na de zondeval van Adam God *noodgedwongen* van engelen cherubs moest maken.'

Broeders, kom nou.

God, die miljarden melkwegstelsels geschapen heeft en in die melkwegstelsels triljarden sterren en die al die triljarden sterren bij name roept, die de hele kosmos in zijn hand heeft en draagt door het woord van zijn kracht, die de aeonen overziet, voor wie duizend jaar is als één dag, en één dag als duizend jaar, die de mens geformeerd heeft uit het stof der aarde, die de mens doorgrondt en kent, en van verre zijn gedachten weet, die weet welk maaksel wij zijn, die alles doet naar de raad van Zijn wil, uit wie alle dingen zijn, door wie alle dingen zijn, tot wie alle dingen zijn... díe God is verrast door de overtreding van Adam?

Kom nou toch.

God zegt zeker tegen de engelen: 'Ja, sorry jongens, sorry, die overtreding van Adam, daar had ik niet op gerekend. Het spijt me, het spijt me. Ik moet nou van een paar van jullie cherubs maken.'

Schei toch uit.

Weet u wat dit is?

Dit is geen kinderpraat meer.

Dit is *peuterpraat*. (*gelach in de zaal*)

'Ja,' zegt u, 'maar de Satan is toch een gevallen engel?'

Waar staat dat in de Schriften, broeders?

Dat Satan een gevallen engel is?

Nou, zegt u, Ezechiël...

Ja, u bedoelt zeker Ezechiël 28.

Daar kunnen we heel kort even naar kijken.

Dat is beslist geen gemakkelijke stof.

Misschien kan onze broeder, de Bereeër, daar nog eens een Bijbelstudie over geven.

Maar goed, ik laat u een paar zinnnetjes zien, waar ik toch zo mijn twijfels over heb, of hier over de Satan gesproken wordt.

Dit tekstgedeelte in Ezechiël wordt, om te beginnen, in twee stukken verdeeld.

Vers 1-10 over de vorst van Tyrus.

En vers 11-19 over de koning van Tyrus.

Nou, zegt u, dat is toch hetzelfde: vorst of koning.

Dat staat nog te bezien.

Tegen de vorst van Tyrus wordt gezegd in vers 2: 'terwijl gij een mens bent, en geen god...'

Tegen de koning van Tyrus wordt gezegd: 'gij waart een beschuttende cherub...'

Uiteraard met vleugels, want een cherub heeft vleugels.

Boodschappers niet...

Wat je ook over deze teksten kunt zeggen, je moet er heel voorzichtig mee zijn en het heel grondig bestuderen.

We kunnen er in ieder geval één ding over zeggen: dat, als je zegt dat Ezechiël 28 over de Satan spreekt, dat dan de Satan òf een gevallen mens is, òf een gevallen cherub.

Maar geen gevallen boodschapper.

Ja, broeder, zegt u, maar de satan komt toch als 'een engel des lichts'.

Nee, broeder, de satan komt als een *boodschapper* van het licht.
En dáárom hebben wij Bereeërs nodig.
Die in de Schriften nagaan of deze dingen wel zo zijn.

Want dan staat er zo'n boodschapper van het licht op de kansel.
En die zegt: 'Laten wij God de Zoon eren.'

Wat zal het een grote dag zijn, wanneer de Bereeërs dan als één man zullen gaan opstaan.
En dat zij zullen zeggen: 'Pardon, broeder, wat zei u?'

En dan zegt die boodschapper: 'Ja, dat wij God de Zoon eren.'

En wat zal het een grote dag zijn wanneer die Bereeërs dan zeggen: 'Ja, broeder, de Zoon van God, die vinden wij in de Schriften, maar God de Zoon zijn wij in de Schriften niet tegengekomen. We weten echt niet, over wie u het heeft.'

En dan zegt die boodschapper van het licht: 'Ja, beste mensen, jullie weten heel goed over wie ik het heb, ik heb het over Jezus, de tweede persoon van de Godheid.'

En het zal een grote dag zijn wanneer de Bereeërs dan als één man op zullen gaan staan en dat zij zullen zeggen: 'Jezus kennen wij, Hij is onze Heer en Heiland, maar de tweede persoon van de Godheid, daar heeft God in zijn Woord **niets** over gezegd. En wat God zelf niet zegt, dat kunnen wij niet geloven.'

En dan zal die boodschapper van het licht zeggen: 'Maar broeders, jullie geloven toch zeker wel in de Drieëenheid?'

En het zal een grote dag zijn wanneer de Bereeërs dan als één man op zullen gaan staan en dat zij zullen zeggen: 'Broeder, in de Schriften staat *niets* over de Drieëenheid. Wij verzoeken u dat u de woorden Gods spreekt.'

En weet u wat er dan gebeurt in de gemeente van onze Heer Jezus Christus?

In al die geloofsgemeenschappen in de hele wereld?

Dan komt er grote beroering.

Dan komen de kerkeraden bijeen.

En dan komen de broederraden bijeen.

Dan komen de oudsten-raden bijeen.

En zij zullen zeggen: 'Wat moeten wij met deze mensen? Want dat zij uit de Schriften spreken, ja, dat is wel duidelijk. Maar zij tasten ons leergezag aan en onze positie. Wij zullen hen geselen en zeggen: wij verbieden jullie om uit de Schriften te spreken.'

En als u dan een Bereeër bent op die grote dag, dan wordt u voor het Sanhedrin gesleept.

En zij zullen u geselen met hun woorden.

En zij zullen tegen u zeggen: 'Je bent een ketter. Je bent een dwaalleraar. Je brengt verdeeldheid in de gemeente. We verbieden je om uit de Schriften te spreken.'

En dan staat u op.

En dan zegt u: 'Hier sta ik. Ik kan niet anders. God helpe mij.'

Amen.